

Bomenvisie **aug 20**

Gemeente Oldebroek

2020

De link naar de raadspresentatie: <https://prezi.com/i/wixh8uapuzym/>

Project:	Bomenvisie gemeente Oldebroek
Auteur:	Afdeling Leefomgeving, Christel Tijhuis
Datum:	23 september 2020
	<i>NOOT: inhoud met toestemming vrij overgenomen naar de 'Bomenleidraad Gemeente Amersfoort 2017'</i>

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	5
2. Over de Bomenvisie	8
2.1 Aanleiding.....	8
2.2 Doel document en scope.....	8
2.3 Afstemmingsproces.....	8
2.4 Relatie tot de Omgevingswet en het IBOR.....	9
2.5 Bomenverordening	9
2.6 Leeswijzer.....	9
3. Ons bomenbestand	10
3.1 Wat hebben we?	10
3.2 We werken met bomen als punten, lijnen en vlakken.....	12
4. Visie op de Oldebroekse bomen	13
4.1 Afwegen op basis van waarde	13
4.2 Toekomstvisie op de Oldebroekse bomen	14
4.3 Goed behoud en onderhoud	15
5. Toelichting op de 6 waarden van bomen.....	16
5.1 Boomwaarde	17
5.2 Waarde voor milieu, klimaat en klimaatbestendigheid	17
5.3 Waarde voor ruimtelijke structuur en landschap	17
5.4 Waarde voor ecologie en natuur	18
5.5 Gebruiks- en belevingswaarde	18
5.6 Cultuurhistorische waarde	18
6. Afwegingen en procedures rondom de bomen	20
6.1 Bomen in projecten en ontwikkelingen	20
6.2 Communicatie rondom bomen	21
7. Kap en herplant: de spelregels	23
7.1 Welke regels gelden waar?.....	23
7.2 Weigeren of verlenen van een vergunning?	23
7.3 Herplanten & boomcompensatie	23

7.4 Bomenfonds	25
7.5 Hinder & Overlast	25
8. Algemene afwegingen rond de aanplant van een boom	29
8.1 Afwegen op waarden	29
8.2 Afwegingskaders	29
9. De Juiste boom op de Juiste plek	31
9.1 De juiste boom.....	31
9.2 ...op de juiste plek	32
9.3 Maatregelen voor een goede groeiplaats.....	34
10. Boomziektes & plagen	35
10.1 Ziekten en plagen	35
10.2 Maatregelen	35
 Bijlage 1 Schema 'Werken aan bomen waarde'	 37
Bijlage 2 Wanneer is er sprake van hinder en overlast?	38

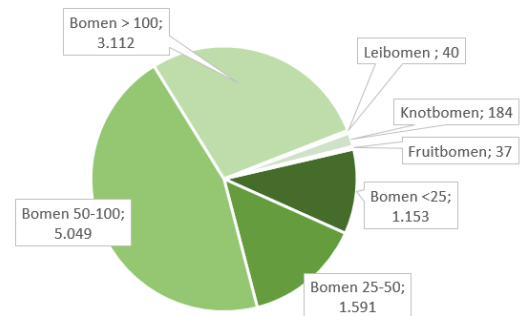
1. Samenvatting

De gemeente Oldebroek heeft 11.166 individuele bomen, zo'n 500.000 m² bosplantsoen en ruim 4 ha. bos. In gemeentelijk beheer.

Visie op de Oldebroekse bomen

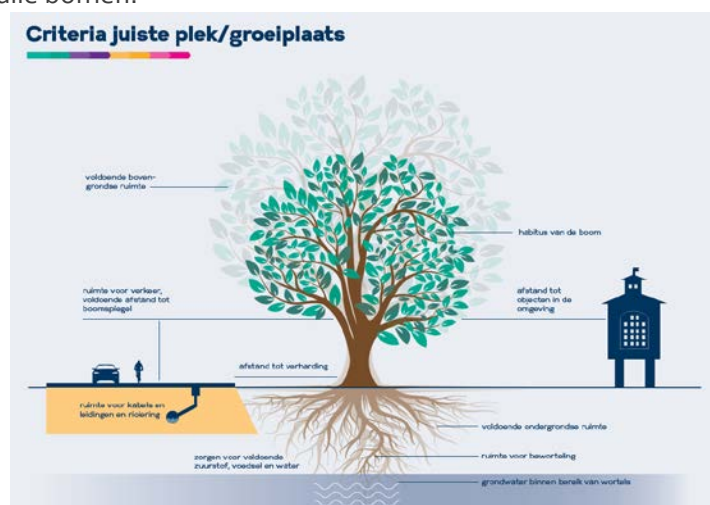
- De waarde van de boom is leidend bij afwegingen voor kap, behoud en aanplant.
- We kiezen voor kwaliteit boven kwantiteit in het bomenbestand maar: als ondergrens voor het areaal stellen we dat deze niet mag afnemen. We streven naar een **toename** van het areaal bomen van **minimaal 0,5% per jaar**. het bomenareaal mag niet afnemen.
- Behouden van zoveel mogelijk toekomstwaardige bomen.
- We zetten in op meer diversiteit in het soortenbestand en kiezen voor genetisch sterk materiaal.
- Bomen krijgen een (meer) prominente plek in plan- en besluitvorming.
- Technisch stellen we duidelijke kwaliteitseisen aan de boven- en ondergrondse groei ruimte.
- We hebben een duidelijke procedure voor het kappen en herplanten van bomen.
- We leggen vast wanneer we iets wel of niet beschouwen als hinder of overlast.
- We zetten ons actief in om boomziektes te bestrijden en voorkomen.

Verdeling type bomen en omvang, stuks

De juiste boom op de juiste plek

- Betere groeiomstandigheden voor alle bomen.
- Juiste boom op de juiste plek, met aandacht voor de technische omstandigheden voor de groeiplaats.
- Iedere boom binnen de bebouwde kom, krijgt voldoende ruimte voor tenminste veertig tot vijftig jaar, voor de hele levenscyclus en met voldoende toekomstperspectief.

- Plant bij ruimtegebrek desnoods minder of kleiner blijvende bomen.

Bomenfonds

We onderzoeken de mogelijkheden tot het oprichten van een bomenfonds. Het doel van het fonds is meerledig:

- Financiële compensatie wanneer er geen directe mogelijkheid is om te herplanten na kap, een ongeluk of noodkap.
- Een apart budget dat alleen voor het planten en behouden van bomen is bedoeld. Hieruit kunnen diverse initiatieven worden gefinancierd.
- Kansen om ruimtelijke regelingen een breder handelingskader te bieden (rood-voor rood of erfontwikkelingen) door boom-of boscompensatie als optionele voorwaarde aan te bieden.

De kaders, randvoorwaarden en criteria worden interdisciplinair opgesteld en bepaald. Wanneer aan het Bomenfonds een passende en juridisch houdbare vorm kan worden gegeven wordt deze opgenomen in de Oldebroekse Bomenverordening (de evalueren en actualiseren voor 1-1-2021).

Ziektes en plagen

De laatste dertig jaar hebben enkele ziekten en plagen veel invloed gehad op ons bomenbestand en het beheer ervan. De belangrijkste daarvan zijn de eikenprocessierups, iepziekte, massaria en essentaksterfte.

We kunnen niet alle ziekten en plagen even goed bestrijden. Voor een aantal ziekten, zoals de essentaksterfte, bestaat nog geen (kosten)effectieve behandelmethode. De aangetaste bomen sterven uiteindelijk aan deze ziekten. We nemen maatregelen waar dit kan om ziekten en plagen te bestrijden, niet verder te verspreiden of vestiging te voorkomen. We herplanten bomen als het voorkomen en behandelen van de ziekte niet heeft gewerkt en we zieke of dode bomen hebben moeten kappen.

Eikenprocessierups

De laatste jaren neemt de overlast en plaagdruk van de eikenprocessierups steeds meer toe. Vooral omdat er flinke gezondheidsklachten op kunnen treden door de brandharen van deze rupsen willen we de toename van de rupsen een halt toe roepen en de overlast stoppen. Hiervoor is een Plan van Aanpak van voor de bestrijding van de rupsen opgesteld. Elk jaar wordt de aanpak geëvalueerd en bijgesteld als dit nodig is. We kappen in principe ook geen eiken omwille van de eikenprocessierups.

Van de zomereik is een buitenproportioneel aantal bomen aanwezig in de gemeente. In de komende jaren zullen we daarom geen of zeer beperkt en goed gemotiveerd zomereiken planten.

Dilemma's:

Afwegingen rond bomen leiden niet altijd tot een optimaal resultaat. We erkennen dat er rond bomen soms moeilijke en complexe afwegingen gemaakt moeten worden:

- Mensen en bomen hebben vaak tegenstrijdige belangen en concurreren om ruimte. Met de nodige kunstgrepen kunnen deze belangen meestal worden gecombineerd, maar op sommige plaatsen lukt dat echt niet. Soms moeten we dan accepteren dat er geen ruimte is voor bomen, of alleen voor hele kleine exemplaren of dat een boom een verkorte levensduur heeft.
- Liever één boom die goed groeit dan zo die amper groeien. Maar de leus 'liever kwaliteit dan kwantiteit' mag niet leiden tot verkapte bezuinigingsmaatregelen, alsof we met minder bomen toekunnen.
- Afwegingen ten aanzien van hinder of overlast zijn niet altijd in het belang van de boom-> meerdere ruimte- en gebruik claims veroorzaken frictie. Dit zal niet in alle gevallen in het voordeel van de boom zijn. Bijvoorbeeld de steeds grotere hoeveelheid zonnepanelen binnen de bebouwde kom.
- Afwegen hoeveel geld wij als gemeenschap willen investeren in de aanplant en het vervangen van bomen en onderhoud.

2. Over de Bomenvisie

2.1 Aanleiding

Bomen vertegenwoordigen een grote verscheidenheid aan waarden en betekenissen voor gemeente Oldebroek. Ze zorgen voor een prettig woon- en leefklimaat en dragen bij aan het bereiken van doelstellingen als een gezondere leefomgeving, het verminderen van de effecten van een veranderd klimaat, een betere milieukwaliteit (bomen reduceren fijnstof, CO₂ en leveren zuurstof) en meer natuurwaarde.

Het behouden en planten van bomen in bebouwde en agrarische omgevingen is een uitdaging. Bomen vragen tijd om tot volle wasdom te komen en dat maakt ze kwetsbaar in de concurrentiestrijd om de schaarse ruimte en steeds snellere doorlooptijd in de veranderende belangen van de beschikbare ruimte. We moeten daarom keuzes goed onderbouwd maken en het behoud, vergroten of het eventuele verlies aan waarde van bomen op een zorgvuldige en gelijkwaardige wijze afwegen ten opzichte van andere belangen en functies.

2.2 Doel document en scope

De Bomenvisie van Oldebroek geeft aan hoe we met bomen (willen) omgaan binnen de gemeente. Hierbij gaat het om de bomen die op gemeentelijke grond staan of in onderhoud van de gemeente zijn. In de basis gaat het om het behoud en de bescherming van de bestaande bomen. We willen door goed beheer en zorg voor de groeiplaatsen onze bomen zo lang mogelijk vitaal en gezond houden. Daarmee bouwen we aan een bomenbestand en boomstructuur met meer kwaliteit en meer waarde. Daarnaast willen we duidelijke kaders vastleggen voor de afwegingen rondom het kappen en herplanten van bomen en bomen een meer prominente plek geven binnen onze plan- en besluitvorming. Het document geldt als leidraad voor al onze afwegingen rondom bomen. Het document is zowel voor intern gebruik als voor externe partijen de norm rondom onze bomen.

2.3 Afstemmingsproces

De bomenvisie is inhoudelijk opgesteld door de afdeling Leefomgeving. Zij hebben kennis van bomen en dragen de zorg voor onze bomen. Het concept is vervolgens aan alle collega's van Leefomgeving en team Ruimte ter toetsing aangeboden. Via een presentatie aan de gemeenteraad en (groene) Oldebroekers is de visie doorgenomen en zijn reacties opgehaald. Daarna is de visie vastgesteld op 23 september 2020 vastgesteld.

Noot: de afstemming en besprekingen van de bomenvisie zijn ten tijde van de lockdown rondom de Coronacrisis in 2020 uitgevoerd. Op een aantal fronten hebben we daarom noodgedwongen niet alle inspraak op de wijze kunnen doen, zoals gezamenlijke besprekingen op meerdere momenten, met de omgeving.

2.4 Relatie tot bestaand beleid, de omgevingsvisie en het IBOR

De gemeente Oldebroek heeft een vastgestelde omgevingsvisie (2018). Hierin geven we onze visie op de leefomgeving. Bomen zijn hier ook een onderdeel van. Zo dragen ze bij aan het verminderen van hittestress (klimaatmaatregelen), zorgen ze voor een herkenbaarheid in structuren en landschappen en zijn ze erg belangrijk voor onze natuur en biodiversiteit. Veel kaders uit de omgevingsvisie komen voort uit het Landschapsontwikkelingsplan van Oldebroek (2006) en de groenvisie (2014). Zo zijn alle uitgangspunten en beleidslijnen gecontroleerd en met elkaar verweven.

Het beleid op het beheer en onderhoud van onze openbare ruimte hebben we vastgelegd in het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Deze bomenvisie nemen we daarom integraal op als onderdeel van het IBOR. Het onderhoud van de individuele Oldebroekse bomen zijn een onderdeel van het groenbeheerplan dat de basis vormt van ons werk in de buitenruimte. De Leidraad Inrichting Oldebroekse Openbare Ruimte (LIOOR) wordt momenteel geactualiseerd. Hierin leggen we onder andere de technische eisen en randvoorwaarden voor bomen voor de inrichting vast zodat wijzelf én onze partners en opdrachtnemers weten wat de eisen en wensen zijn en werken we allemaal met eenzelfde uitgangspunt.

2.5 Bomenverordening

Sinds 2019 werken we in Oldebroek met een bomenverordening. Hierin zijn onder andere de regels rondom het (illegaal) kappen van bomen opgenomen en hebben we afspraken gemaakt over het herplanten van bomen. Ook is er een bomenlijst opgenomen van particuliere bomen die we koesteren: ze zijn belangrijk zijn voor het (straat)beeld en de biodiversiteit. In beginsel mogen deze bomen niet worden gekapt. De bomenverordening wordt geëvalueerd en geactualiseerd in 2020 zodat de uitgangspunten uit deze visie hier weer goed op aansluiten. Zo zorgen we voor een duidelijk en juridisch handelingskader voor onze bomen.

2.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 3 geven we een doorkijk van ons bomenbestand. Hoeveel bomen hebben we en welke soorten zitten er in ons areaal? De hoofdstukken 4 en 5 beschrijven de visie (H4) op onze bomen en welke waarden we hieraan toekennen (H5). Hoofdstuk 6 en 8 omschrijft de voorwaarden en eisen die we bepaald hebben voor het herplanten van de boom. De regels en processen rondom het kappen van onze bomen is opgenomen in hoofdstuk 7. In hoofdstuk 9 omschrijven we de technische voorwaarden voor het planten van bomen waarbij geldt dat de juiste boom op de juiste plek moet staan. Het laatste hoofdstuk (H10) geeft de kaders en richtlijnen die we hanteren rondom boomziektes.

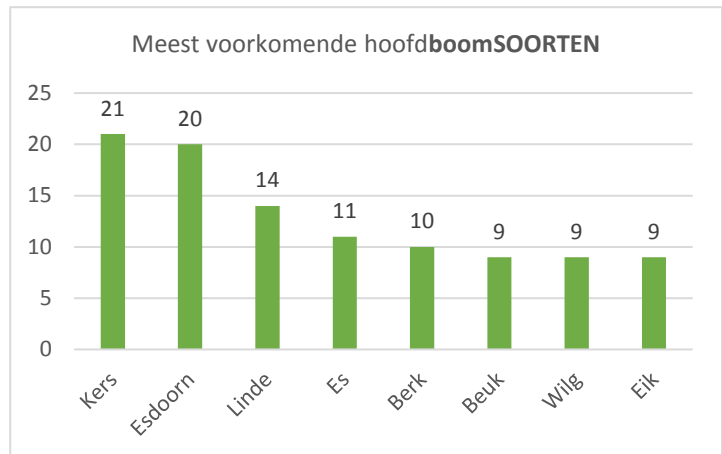
3. Ons bomenbestand

3.1 Wat hebben we?

We beheren in totaal 11.166 individuele bomen als gemeente. Daarnaast hebben we een flink aantal bomen die onderdeel uitmaken van een bosje of landschappelijke structuur. Deze groenvakken worden veelal integraal beheerd, deze bomen worden daarom niet als individu aangewezen.

Soortenrijkdom

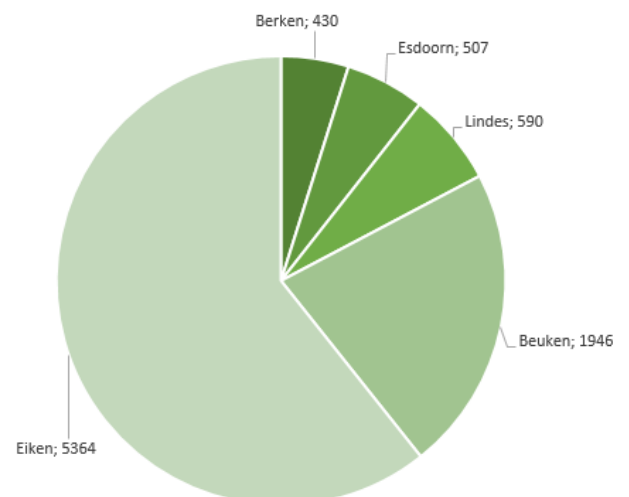
Op dit moment bestaat het areaal uit 216 boomsoorten, deze zijn onderverdeeld in 59 hoofdsoorten. We hebben bijvoorbeeld 507 bomen die tot de hoofdsoort esdoorn behoort maar hierbinnen hebben we 20 verschillende (onder)soorten esdoorns. Hoewel het aantal verschillende soorten kersen opvallend lijkt moet gemeld worden dat deze soort een enorm groot aantal ondersoorten kent, daarnaast is deze soort door de veelal kleinere maat geschikt voor woonstraten en plekken waar weinig bovengrondse groei ruimte is.

De bovenstaande grafiek toont de **top 10** van meest voorkomende soorten in onze gemeente. We hebben bijvoorbeeld 21 verschillende soorten kersenbomen. Terwijl dit in totaal 110 bomen betreft. Daarentegen hebben we ruim 5.300 eiken in 9 verschillende soorten. In Hoofdstuk 10 is een verdere uitwerking van het aantal eikensoorten gegeven..

De top 3 bestaat uit langlevende inheemse soorten waarbij de eiken de boventoon voeren. Dit zijn allemaal soorten die van oorsprong thuishoren in ons landschapstype.

Top 5 van het AANTAL bomen	
Eiken	5.364 st.
Beuken	1.946 st.
Lindes	590 st.
Esdoorn	507 st.
Berken	430 st.

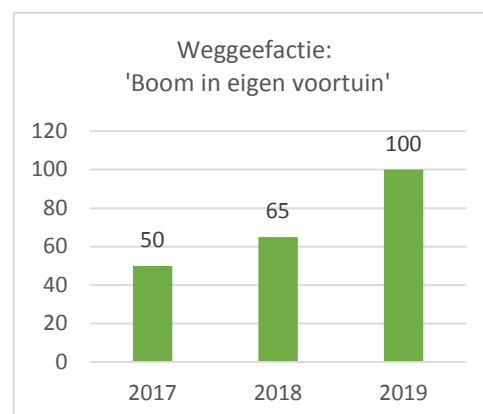
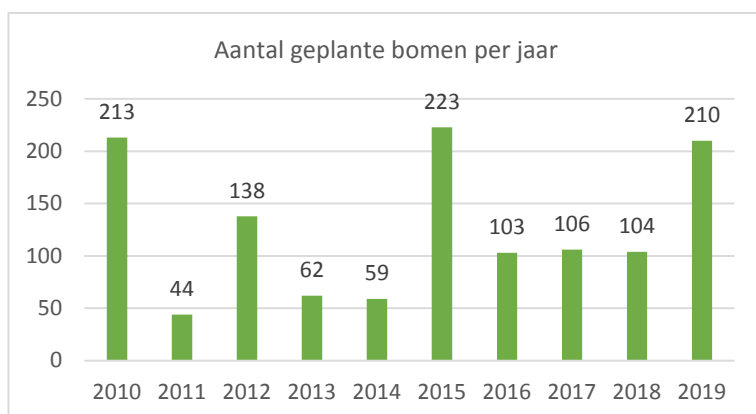

De top 5 van de meest voorkomende soorten beslaat bijna 75% van het totale aantal bomen. Het gaat om 8.837 bomen op een totaal van 11.166 bomen die als individuele boom door de gemeente worden beheerd.

Onderhouden & kappen

Wij hebben in 2018 en 2019 alle bomen gecontroleerd op veiligheid en gezondheid. Vanaf 2020 worden alle bomen eens per 3 jaar gecontroleerd. Dit wordt gedaan via een zogeheten Visual Tree Assessment (VTA). De bevindingen leggen we digitaal vast. Zo houden we goed zicht op de gezondheid en vitaliteit van het bomenbestand.

Uit de uitkomsten van de VTA-controle blijkt welke bomen gekapt moeten worden. Samen met de bomen die om andere redenen (bijvoorbeeld door een aanrijding of herinrichting) wordt jaarlijks tussen de 1% en 1.5% van het aantal bomen gekapt: zo'n 100 tot 120 stuks. In de periode 2000-2019 zijn er 1.915 bomen in de gemeente geplant. Per saldo is het areaal bomen dus nagenoeg gelijk gebleven. Er is geen onderscheid te maken in geplante bomen binnen en buiten de bebouwde kommen. Daarnaast zijn er via de weggeefactie 'Boom in je voortuin' nog eens 215 bomen geplant in particuliere voortuinen.

Gemiddeld jaarlijkse kosten voor onderhoud van onze bomen				
Dagelijks onderhoud	€77.000,-	Totaal per jaar: €158.500,-	Gemiddelde kosten voor het onderhoud per jaar en per boom:	€15,- per boom
Groot onderhoud	€81.500,-			

Aanschafkosten voor bomen	
Boom in verharding	€700,-
Boom in beplanting	€450,-
Boom in gazon	€450,-
Noot: er is hierbij geen onderscheid gemaakt tussen het soort, type of de grootte van de boom	

3.2 We werken met bomen als punten, lijnen en vlakken

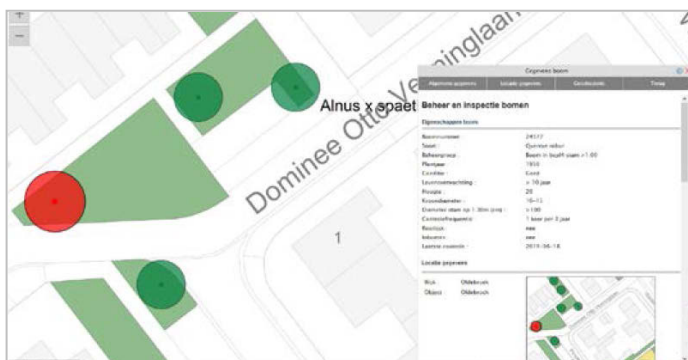
We erkennen dat bomen, afhankelijk van hun standplaats, niet allemaal eenzelfde aanpak nodig of kunnen hebben. We maken daarom onderscheid in 'punten, lijnen en vlakken' voor bomen als individu (punt), onderdeel van lijnstructuur of bosje (vlak).

De punten zijn de individuele bomen in ons beheersysteem. Hieronder kunnen ook specifieke bomen in bosplantsoen of bossen worden aangewezen. Voor deze bomen geldt dat per individu een registratie van onderhoud en controle wordt bijgehouden.

De lijnen worden gevormd door de aangewezen boomstructuren binnen de Groenvisie (2014) en het LOP (2006), aangevuld met een aanvullende evaluatie van de boomstructuren in de buitengebieden. Voor deze bomen geldt dat ze als structuur beoordeeld en behandeld worden. De aangewezen structuren worden beschermd via de "Bomenlijst Structuren".

De vlakken betreffende de bosplantsoenvakken en bosjes in gemeentelijk beheer. Voor de bossen wordt via een bosbeheerplan de zorg voor de bomen geregeld. In bosplantsoen wordt veelal via dunning beheerd waarbij telkens voor de bomen in het bosplantsoen de afweging tot kap op basis van de waarden (zie H4 en H5) wordt bepaald.

Noot: De lijst met particuliere bomen is reeds aanwezig. In de komende periode wordt deze lijst uitgebreid met bijzondere structuren en cultuurhistorisch waardevolle bomen. Deze lijst zal onderdeel worden van de te actualiseren Bomenverordening.

Boom als punt

Bomen als lijnobjecten

Bomen als vlakken

Voorbeelden van bomen als punten, lijnen en vlakken uit het gemeentelijk beheersysteem. Alle individuele bomen hebben een eigen inspectierapport. De bosjes van het villapark worden als vlak beheert, de bomen langs de Vierhuizenweg/Koeleweg onderhouden we als lijnstructuur.

4. Visie op de Oldebroekse bomen

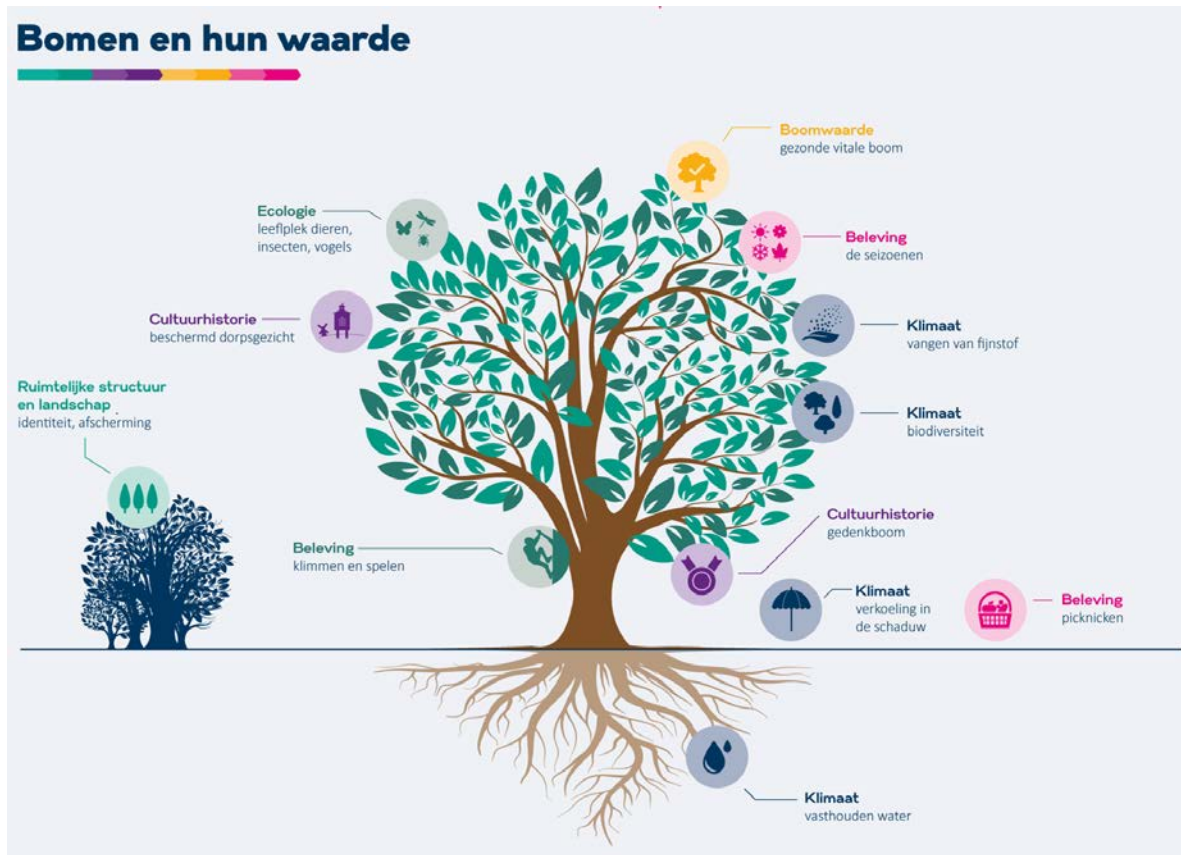
We hebben gelukkig al veel bomen. We vinden het vanzelfsprekend dat we goed voor onze bomen zorgen; dit vormt de basis van het bomenbeleid voor bomen. Bij alle afwegingen rondom het planten of kappen van bomen is het belangrijk om de effecten van de keuzes inzichtelijk te maken.

4.1 Afwegen op basis van waarde

Voor het maken van keuzes in het onderhoud en verzorging, kappen of planten van bomen handelen we volgens **6 waarden** die we aan bomen hebben toegekend. Deze waarden vormen de ankers voor onze afwegingen en keuzes in het kappen van bomen, plekken voor herplant, verzorging en bijvoorbeeld prioriteit ten opzichte van verschillende belangen. Welke waarde heeft de (toekomstige) boom? De 6 waarden zijn:

- Boomwaarde
- Ruimtelijke structuur & landschap
- Ecologie & Natuur
- Milieu, klimaat en klimaatbestendigheid
- Beleving & Gebruik
- Cultuurhistorie

Hoofdstuk 5 licht deze waarden inhoudelijk verder toe. Onderstaande afbeelding geeft de 6 waarden schematisch weer.

4.2 Toekomstvisie op de Oldebroekse bomen

We streven naar een bomenbestand dat zich kwalitatief ontwikkelt en een toenemende bijdrage levert aan de omgeving ten aanzien van de 6 waarden. Hierbij wordt daarnaast ook gestreefd naar uitbreiding van het groenareaal in de gemeente, waardoor er ook meer ruimte voor bomen ontstaat. Op deze manier vinden we aansluiting bij onze omgevingsvisie (2018) en dragen we bij aan de maatschappelijke opgaves en onze eigen ambities ten aanzien van het klimaat, milieu en een gezond woon- en leefklimaat.

- Als ondergrens voor het areaal stellen we dat deze niet mag afnemen. We streven naar een **toename** van het areaal bomen van **minimaal 0,5% per jaar**. Hieronder mogen ook de bomen in bosplantsoen en aanplant van bos(jes) vallen.
- **We sturen op kwaliteit** en het ontwikkelen van een boombestand met meer waarde. Bij afwegingen over het bomenareaal worden daarom steeds deze waarden inzichtelijk gemaakt en monitoren we de kwaliteit. Er ligt daarbij een accent op de effecten voor klimaat en milieu, omdat de veranderingen in het klimaat vragen om actief ingrijpen én omdat deze kenmerken eerder minder in beeld waren. De ruimtelijke, cultuurhistorische, ecologische en belevingswaarden van bomen worden al langere tijd in de overwegingen betrokken.
- **We bouwen actief door aan een hoofdboomstructuur**. Dit zijn de bomen in gebieden met betekenis voor de kernen en belangrijke lijnbeplantingen. Hier maken we ruimte voor bomen. De hoofdbomenstructuur van de gemeente ligt vast in de Groenvisie van Oldebroek (2014) en het Landschapsontwikkelingsplan (2006) van de gemeente. We zetten in op het in standhouden van de structuren en verbeteren deze wanneer dit kan.
- **In en rondom de woonkernen vergroenen we**. Hierdoor ontstaat er meer ruimte voor bomen en mogelijke uitbreidingen van bosjes. In het buitengebied richten we vooral op het ontwikkelen van ecologische, landschappelijke en recreatieve waarden en doelen.
- Bomen dragen bij aan de woon en leefklimaat. In buurtgroen **betrekken we bewoners** bij besluiten rondom de bomen in hun eigen straat, bijvoorbeeld bij nieuwe aanplant in de keuze van de soort. De bijdrage in de leefkwaliteit wordt gevormd door zowel de gemeentelijke bomen in het openbare gebied als de bomen in tuinen.
- In de openbare ruimte binnen de bebouwde kom is de beschikbaarheid van een goede groeiplaats (of de mogelijkheid om deze te maken) bepalend voor de beslissing of ergens een boom kan komen. **We kiezen bewust voor kwaliteit boven kwantiteit**. Dit betekent dat wanneer we bomen planten we dit doen op basis van beschikbare goede groeiplaatsen of we investeren (waar mogelijk) in het maken van goede groeiplaatsen.
- We streven naar een gemeentelijk bomenbestand met een **evenwichtige leeftijdsopbouw** van jonge, volwassen en oude bomen met een cultuurhistorische waarde. De insteek is dat de gemiddelde leeftijd van het bomenbestand daardoor toeneemt en meer waarde krijgt. Daarvoor is een voortdurende vervanging en verjonging van belang. Een belangrijk middel om dit te bereiken is het opleggen van **herplant of compensatie**. Bijvoorbeeld in gevallen van:
 - Herplant na veiligheidskap en kap in verband met boomziekten of -plagen.

- (Her)plant of compensatie bij projecten en ruimtelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld via een bomenfonds¹.
- Vervanging van slecht groeiende bomen, zowel als onderdeel van (integrale) ruimtelijke projecten als verbeterprojecten voor bomen.
- We **vergroten de (genetische) diversiteit** van het bomenbestand. Dit betekent een toename van het aantal soorten en het terugdringen van monoculturen. We zijn voorzichtig met het planten van grotere aantallen van dezelfde boomsoort, zoals in lanen. Als we dit doen kiezen we voor zaailingen en sterke en gezonde soorten.
- We monitoren de **soortensamenstelling** van ons bomenbestand en houden rekening met **landschapstypes** in de selectie van soorten bij aanplant.

4.3 Goed behoud en onderhoud

Daarnaast hanteren we voor een goed behoud en onderhoud van ons bomenbestand onderstaande aanpak:

Behoud en goed onderhoud

- We **kappen geen gezonde bomen** zonder zeer goede reden of directe noodzaak.
- Voor alle bomen in gemeentelijk eigendom met een doorsnede van 11 cm op 1,30 meter hoog is een **kapvergunning** nodig op basis van de 'Bomenverordening Oldebroek 2019'. Daarnaast worden bomen en bossen beschermd door de Wet natuurbescherming en de provinciale Verordening Natuur en Landschap.
- We **onderhouden bomen op een goede manier zodat** deze goed tot volle wasdom kunnen komen en vitaal oud kunnen worden. We streven daarbij naar zo goed mogelijke groeiomstandigheden voor alle bomen. Waar mogelijk geven we bestaande bomen in de verharding bijvoorbeeld meer ruimte.
- De gemeente voldoet aan de **wettelijke zorgplicht** voor bomen. Om risico's te minimaliseren inspecteren we onze bomen minimaal één keer per drie jaar en voeren de daaruit volgende veiligheids- en onderhoudsmaatregelen uit. Dit betreft de bomen die individueel zijn opgenomen in ons beheersysteem.

Met zorg voor natuur en boomgezondheid

- We nemen waar nodig maatregelen om **boomziekten en plagen** te bestrijden, niet verder te verspreiden en te voorkomen.
- Bij gemeentelijke werkzaamheden houden we **altijd rekening met de aanwezige fauna** om zo nestelende, broedende of anderzijds zich voortplantende dieren en insecten zoveel mogelijk te ontzien. We volgen hierbij de soorten zoals deze benoemd zijn in onze Soortenatlas (2020) en regels uit de Wet Natuurbescherming. Deze controles leggen we vast in een **Flora en Fauna Quickscan**. De enige uitzondering hierop kan noodkap omwille van veiligheid zijn.

¹ Het bomenfonds en al haar kansen en facetten wordt in de komende periode verder uitgewerkt. Hierbij is het streven het fonds tegelijk vast te stellen met de geactualiseerde bomenverordening.

Wat bijzonder is moet behouden blijven

- We geven speciale **aandacht en bescherming van de bomen op de bomenlijst** Op deze lijst houden we alle bomen bij die, om verschillende redenen belangrijk zijn. We actualiseren deze lijsten minimaal eens per 5 jaar. Alle bomen op de bomenlijst mogen in beginsel niet worden gekapt. We werken met 1 lijst met hierin een onderverdeling voor bijzondere bomen en structuren. Voor de particuliere bomen of structuren geldt dat de betreffende eigenaar is geïnformeerd is of wordt over de status van de boom of structuur.
 - 1.) *Particuliere bomen uit de BomenVerordening (bestaande lijst)*

Dit zijn bomen op particuliere gronden waarvoor geen vergunning wordt verleend tenzij hier een zeer goede reden voor is. De gemeente biedt geen verdere ondersteuning in het behoud van bomen bijvoorbeeld via veiligheidscontroles, onderhoudssnoei of boomonderzoek. De verantwoordelijkheid voor deze bomen ligt bij de eigenaar. In geval van onvermijdelijke kap wordt sterk gestuurd op herplant waarbij de gemeente ondersteunt via advisering.
 - 2.) *Cultuurhistorisch waardevolle bomen (op te stellen lijst)*

Dit zijn bomen die bijvoorbeeld, maar niet exclusief, onderdeel uitmaken van een bijzonder ensemble (bijvoorbeeld een Rijks- of gemeentelijk monument, (Wabo, art. 2.1. lid 1 onder f)). Deze bomen hoeven niet in de directe belevingssfeer van derden te vallen om als waardevol aangemerkt te worden. Dit kunnen gemeentelijke én particuliere bomen zijn.
 - *Bomen als onderdeel van belangrijke (ruimtelijke) boomstructuren (op te stellen lijst)*

Zowel in als buiten de kommen zijn er waardevolle boomstructuren die we een aparte status geven. Dit zijn de structuren zoals aangegeven in de Groenvisie (2014) en het LOP (2006) waarbij deze geactualiseerd zijn en zijn aangevuld met structuren in de buitengebieden. Hieronder kunnen bijvoorbeeld ook beeldbepalende particuliere houtwallen vallen.

Particuliere houtwal op de grens van lintbebouwing naar het open landschap (Zuiderzeestraatweg)

5. Toelichting op de 6 waarden van bomen

Dit hoofdstuk omschrijft de 6 waarden van bomen, zoals we deze toepassen in afwegingen voor bijvoorbeeld het kappen en vervangen van bomen, in ruimtelijke ontwikkelingen en ten aanzien van 'hinder en overlast'.

Sturen op meer waarde

In het schema 'werken aan bomen met waarde' (Bijlage 1) is de samenhang tussen maatregel, kwaliteit en baten aangegeven. Met het nemen van maatregelen, zoals het plaatsen van een boom, ontstaan of verdwijnen specifieke waarden of kwaliteiten. Deze zijn verdeeld naar zes typen waarden: boomwaarde, waarde voor milieu en klimaat, gebruiks- en belevingswaarde, cultuurhistorische waarde, waarde voor ecologie en natuur en waarde voor ruimtelijke structuur en landschap. Dit leidt tot maatschappelijke effecten en winsten.

5.1 Boomwaarde

- Technische staat en conditie van de boom.
- Boom staat op een goede groeiplaats en kan tot wasdom komen en soms zelfs uitgroeien tot een monumentale boom:
 - Voldoende ondergrondse ruimte, geen conflicten met riolering, kabels- en leidingen
 - Voldoende bovengrondse ruimte, niet te dicht op gevels, gebouwen e.d.
 - Voldoende water, voedingsstoffen, lucht voor de boom
 - Passende combinatie van boomsoort en bodem.
- Voor de monetaire waarde van bomen volgen wij de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen (in geval van vervanging door schade of ontwikkelingen).

5.2 Waarde voor ruimtelijke structuur en landschap

- Draagt bij aan de identiteit van het landschap of het landschapstype.
- Onderdeel van ruimtelijke structuur / hoofdgroenstructuur.
- Visuele afscherming en aankleding van de woonkernen.
- Bepalend voor het straat- en wijkbeeld. / Nadrukkelijk aanwezig in het straatbeeld.
- Karakteristiek voor de plek.

5.3 Waarde voor milieu, klimaat en klimaatbestendigheid

- Verbetering luchtkwaliteit en afvang van fijnstof.
- Bijdrage CO₂-reductie én binden van ozon en NO_x.

- Bijdrage aan verkoeling in stenige dorpscentra en hitte-eilanden zoals schoolpleinen.
- Het vasthouden van water in de bodem en de boomkroon en het vasthouden van water zodat in de zomer geen verdroging optreedt van bomen.
- Boomsoorten passen bij toekomstig te verwachten klimaat. Anticiperen op verdroging en vernatting
- Begeleiding van verkeer.
- Versterking van landschappelijke lijnen en structuren

5.4 Waarde voor ecologie en natuur

- Bijdrage aan biodiversiteit of ecosysteem.
- Bijdrage aan de genetische diversiteit van het bomenbestand in de gemeente Oldebroek (gebruiken van zaailingen).
- Soort die past bij de landschapstypen binnen de gemeente Oldebroek (mede op basis van de Soortenatlas en Biodiversiteitsplan).
- Het voortbestaan van een plant- of diersoort.
- Bijzonder en/of zeldzaam door hoogte, dikte, vorm, leeftijd of soort.
- Vormt een leefgebied of een verbinding voor soorten, drachtplanten, vruchtdragende soorten, dieren en planten.

5.5 Gebruiks- en belevingswaarde

- Bijdrage aan de gebruiks- en belevingswaarde van de straat, wijk en omliggend landschap
- Ervaring van kleur, bloei, afwisseling, seizoenbeleving, wintergroen.
- Waarde voor spel als klimboom.
- Stimuleren van ontmoeting of beweging.
- Eetbare zaden of vruchten.
- Educatie.
- Aantrekkingskracht van onze groene ruimte op bezoekers/toeristen.
- Beschutting tegen wind en regen voor mens en dier.
- Waarde als grondstof voor bijvoorbeeld meubels, kunst, brandhout.

5.6 Cultuurhistorische waarde

- Onderdeel van een buitenplaats.
- Onderdeel van een Rijks- of gemeentelijk monument.
- Een karakteristieke eenheid met (historische) gebouwen en plekken.

- Een herinnering aan een belangrijke gebeurtenis, zoals een herdenkingsboom of bomen met een verhaal; bakenboom, knotbomen, uitkijkboom.
- Waardevolle erfbeplantingen als onderdeel van het beeldenssemble maar ook particuliere houtwallen.
- Heeft een relatie met de ontstaansgeschiedenis van het gebied, zoals de Zuiderzeestraatweg.

6. Afwegingen en procedures rondom de bomen

Het behoud van bestaande bomen vraagt continu aandacht in een omgeving met brede belangen en ontwikkelingen. Daarbij moet regelmatig de afweging worden gemaakt tussen de bestaande boom en andere wensen, functies en ontwikkelingen, het plaatsen van zonnepanelen, uitbreidingen van bedrijven in de buitengebieden of de herinrichting van een straat. Het mag niet vanzelfsprekend zijn dat bomen bij dergelijke plannen en gewenste ontwikkelingen zomaar moeten wijken. We streven dus naar een zorgvuldige afweging van alle belangen, ook die van de boom.

6.1 Bomen in projecten en ontwikkelingen

Het belang van het behoud van de boom wordt afgewogen tijdens het maken van het ontwerp voor de (ruimtelijke) ontwikkeling of het plan. Tijdens de planvoorbereiding worden afspraken gemaakt over het kappen (vooroverleg), herplanten en/of compensatie binnen de projectgrenzen, in de directe omgeving of elders in de gemeente. In de aanvraag voor het kappen moet een compensatievoorstel incl. motivering van aantallen en soorten zijn opgenomen, deze worden per geval beoordeeld. Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied geldt dat er een 'erftransformatie-rapport' moet worden opgenomen in het voorstel. De omvang van het plan maakt niet uit, wanneer er bomen aanwezig zijn of in het gedrang komen door voorgenomen werkzaamheden moet hier rekening mee worden gehouden.

Analyse bestaande situatie

- Schematische weergave aanknopingspunten ruimtelijke kwaliteit en landschap.
- Groene streepjes: waardevolle open ruimten
 - Blauwe pijlen: zichtlijnen
 - Groene stippenlijn: gemeentelijke groene grens achterzijde erf
 - Groene uitlijn: centrale ruimte / erf
 - Rode streepjes lijn: voorgevel (rooilijn boerderij)
 - Rode pijl: oriëntatie van de boerderij op de es

Advies

Schets met mogelijke uitwerking van de raadvorwaarden en uitgangspunten.

Voorbeeld uit een erftransformatie-rapport van een analyse en advies voor een erf aan de Mulligenweg. Er is een duidelijke visie op de bomen in het te ontwikkelen erfensemble. (bron: Gelders Genootschap)

Borgen in processen

De waarden van (bestaande) bomen worden bij (ruimtelijke) ontwikkelingen en projecten vanaf het eerste begin integraal meegenomen en meegewogen.

INTERN

- In de initiatieffase boomadviseur aan tafel (intern) en indien nodig een stedenbouwkundige toets op beeldkwaliteit.
- Altijd kaders en randvoorwaarden voor de bomen bepalen in de initiatieffase.
- Boom kan leidend zijn of worden voor uitwerking plan.
- Bij het kappen en planten van bomen worden de waarde(n) voorafgaand in beeld gebracht van zowel de bestaande situatie als de toekomstige situatie en meegewogen in de keuzes. De toekomstige situatie moet een vergelijkbare of grotere waarde hebben, waarbij het natuurlijk tijd kost om deze situatie te bereiken.
- Mogelijkheid houden om extra investeringen op te leggen voor boombescherming en boombehoud.

AANBEVELING: De gemaakte keuzes ten aanzien van behoud, kap en compensatie, worden onderbouwd en toegelicht in een bomenparagraaf ten behoeve van de besluitvorming (bestuurlijk nog nader af te stemmen).

EXTERN

- Het 'Handboek Bomen 2018' wordt altijd van toepassing verklaard bij werken en werkzaamheden in de omgeving van bomen. Deze technische specificaties leggen we vast in de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOOR). Hierbij is altijd de laatste vastgestelde versie van toepassing bij de *start* van een initiatief.
- Bomenvisie beschikbaar stellen via website gemeente, bijvoorbeeld met een duidelijke infographic en een factsheet de belangrijkste aandachtspunten voor zakelijke derden duidelijk te communiceren.
- Bomenpagina op de gemeentelijke website maken. Bijvoorbeeld als onderdeel van een (nieuwe) Groene Pagina op de gemeentelijke website.
- Technische schematische weergaves van groeiplaats-eisen (standaard/principeprofiel) beschikbaar stellen.

6.2 Communicatie rondom bomen

Samenwerking en afstemming:

- Bewoners en lokale 'groene' initiatieven (zoals bijvoorbeeld 't Groentje) blijven betrekken bij planvorming of grootschalige werkzaamheden
- Afstemming met specifieke groepen zoals de Weidevogelgroep over her/aanplant in de buitengebieden.

Gemeentelijk:

- Publicatie van de jaarlijkse gemeentelijke kaplijst. Als we hele straten kappen sturen we een bericht voordat we aanvragen, meedenken en helderheid voor het vervolg van herplant en soort voordat we aanvragen: meer betrokkenheid en gelijkheid.
- Bomenparagraaf in bestuurlijke stukken zorgt ervoor dat bij publicatie ervan er automatisch een bredere toelichting en motivatie rondom bomen in een planontwikkeling komt.
- Recreatieve en educatieve waarde van bomen: Er zijn veel mooie en bijzondere plekken met een verhaal (bv. Voskuilerdijk of het arboretum). Een overzicht en/of bomentour die wandelend of fietsend kan worden afgelegd draagt bij aan een positieve en educatieve beleving van de gemeente.

Website:

- Bomenvisie te downloaden voor zakelijke relaties bij ontwikkelingen en planvorming.
- Op onze website maken we een 'groene pagina: hier nemen we onder andere de belangrijkste zaken voor particulieren op: bijvoorbeeld een tool voor schaduwberekening, welke uitsluitingsgronden we hanteren voor kapverzoeken en tips voor inheemse soorten of goed onderhoud van bomen.
- Factsheet van de bomenvisie maken om makkelijk te delen en informeren.
- Bomentour ontwikkelen en als google-map te downloaden.

7. Kap en herplant: de spelregels

Grote bomen en andere of bijzondere houtopstanden mogen vaak niet zomaar worden gekapt of sterk worden gesnoeid. In Oldebroek is de bescherming van bomen tegen onrechtmatige kap geregeld op basis van de [Oldebroekse Bomenverordening](#), de Wet natuurbescherming (Wnb) en de Verordening natuur en landschap provincie Gelderland 2017 (Vnl). Voordat een kapvergunning wordt verleend is een zorgvuldige en gelijkwaardige afweging gemaakt, waar het belang van het behoud of kap van een boom worden gewogen tegen de andere belangen of motivering voor het aanvragen van de kapvergunning. Wanneer een vergunning wordt afgegeven voor het kappen kan een compensatie- of herplantplicht worden opgelegd.

Vellen volgens de bomenverordening: *het kandelabereren, knotten, kappen of rooien van een houtopstand, met inbegrip van verplanten alsmede het verrichten van andere handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood of beschadiging van de houtopstand ten gevolge kunnen hebben.*

7.1 Welke regels gelden waar?

De gemeentelijke bomen zijn beschermd en mogen niet zomaar worden gekapt of sterk worden gesnoeid. In de meeste gevallen is een vergunning nodig, namelijk een 'omgevingsvergunning voor het vellen van een houtopstand' (in de dagelijks taalgebruik de 'kapvergunning'). Dit geldt voor alle bomen, dus zowel in particulier als gemeentelijk eigendom of in eigendom van organisaties, zoals woningcorporaties of ontwikkelaars. De bescherming van de bomen en houtopstanden in de gemeente Oldebroek is in de figuur 'bescherming van bomen/houtopstanden' schematisch weergegeven en is gebaseerd op de volgende regelingen:

- Bomenverordening Oldebroek: Hierin zijn alle particuliere bomen benoemd die nooit zonder vergunning gekapt mogen worden.
- Bestemmingsplan / omgevingsplan: Er zijn gebieden waar vanuit landschap/natuur kappen van houtopstanden/bomen verboden is in verband met "uitvoeren werk/werkzaamheden uitvoeren" (de vroegere aanlegvergunning). Dit hebben we vastgelegd in de bestemmingsplannen.
- Wet natuurbescherming: beschermt eenheden groter dan 10 are en rijbepantingen van meer dan 20 bomen buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming'. Zoals natura 200 gebieden of beschermde gebieden om landgoederen hierin is de provincie bevoegd gezag

7.2 Weigeren of verlenen van een vergunning?

Een omgevingsvergunning vanuit de gemeente wordt verleend op basis van een zorgvuldige belangenafweging.

Er zijn drie sporen waar voor kappen van bomen een omgevingsvergunning nodig kan zijn:

- De Bomenverordening.
- Het bestemmingsplan/omgevingsplan (Wabo art. 2.1, sub 1 onder b).
- Rijksmonument (Wabo, art. 2.1, sub 1 onder f) > bescherming bomen op landgoederen).

In de bomenverordening wordt dit verder uitgewerkt naar de beoordelings- en weigeringsgronden: natuurwaarde, landschappelijke waarde, waarde voor dorpsschoon, beeldbepalende waarde, cultuurhistorische waarde, waarde voor de leefbaarheid en boomwaarde.

Bij het verlenen of het weigeren van de vergunning moet de belangenafweging worden weergegeven. Daarnaast kan in de vergunning worden aangegeven *tot wanneer* de vergunning geldig is en *binnen welke termijn* de kap kan plaatsvinden. Tevens kan bij de vergunning aan particulieren een advies voor mogelijke herplant en/of compensatie elders worden meegegeven.

Bij het beoordelen van een omgevingsvergunningsaanvraag heeft de gemeente de plicht de aanvraag op volledigheid te toetsen; er kunnen immers raakvlakken met andere wet- en regelgeving zijn. Bij omgevingsvergunningen met activiteit 'kap' (volgens de Wabo) speelt het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming bij de toetsing een rol. De gemeente als vergunningverlener moet beoordelen of er beschermde flora en fauna in het geding is. De aanvrager van de vergunning moet dit in beeld brengen.

Bomenlijst: Voor bomen op de particuliere bomenlijst geldt in principe een algemeen kapverbod, dit is geregeld in de 'Bomenverordening Oldebroek 2019' waarbij de volledige lijst is opgenomen in bijlage 1 van de verordening. Voor de bomen op deze lijst wordt alléén een vergunning afgegeven als er zwaarwegende argumenten zijn voor kap, zoals bijvoorbeeld onveiligheid voor de omgeving of aantoonbare ziekte.

7.3 Herplanten & boomcompensatie

De aanvrager moet bij het indienen van een kapaanvraag altijd aangeven of er herplant plaats kan vinden op dezelfde plek (of directe omgeving). Daarnaast heeft de gemeente als verlener van de kapvergunning de mogelijkheid opgenomen dat dat er herplant van de boom plaats kan vinden. We hebben de ambitie om de herplant van bomen in bestemmingsplannen, in de vorm van planregels, vast te leggen. Dit wordt verder uitgewerkt in de bomenverordening.

In de verleende vergunning wordt aangegeven binnen welke termijn dit moet worden uitgevoerd en het opleggen van een herplantplicht wordt per situatie afgewogen en aangegeven.

De volgende richtlijnen volgen we daarbij:

- Bomen in **gemeentelijk eigendom**; De gemeente herplant gekapte bomen vanwege veiligheid of boomziekten, tenzij een goede groeiplaats ontbreekt. Zie voor deze afweging het hoofdstuk '(Her)planten van bomen'.

- Zonder vergunning (**illegaal**) **gekapte boom** of houtopstand; In de regel wordt de eigenaar verplicht tot het herplanten van de boom of deze te compenseren.
- Bomen in **particulier eigendom**; Bij het verlenen van een kapvergunning voor bomen in tuinen leggen we als regel een herplant op tenzij dit om zwaarwegende redenen niet kan. Bij de kapvergunning gaan we informatie verstrekken over de waarde van bomen en tips en adviezen voor de aanplant van een nieuwe boom. We willen vooral herplant stimuleren zonder dit verplicht te stellen.

Particuliere boom van de bomenlijst. (Zuiderzeestraatweg)

7.4 Bomenfonds

Binnen de huidige Bomenverordening is al een mogelijkheid opgenomen voor het instellen van een Bomenfonds. Dit Bomenfonds wordt in de komende periode opgericht en ingesteld. Via de vaststelling van de geactualiseerde Bomenverordening wordt ook het Bomenfonds in werking gesteld. Het doel van het Bomenfonds is om via verschillende invalshoeken meer (financiële) ruimte te bieden voor het aanplanten van bomen. De voeding van het fonds kan voortkomen uit een vereffening van aanplant of herstelkosten vanwege woningbouw of schades maar er kan ook gedacht worden aan het bieden van ruimte binnen VAB-regelingen die niet aan de vereiste instapvoorwaarden voldoen door 100 m² bosaanplant als toegevoegd toelatingscriterium te hanteren. Het Bomenfonds biedt veel kansen voor nieuwe vormen van financiering en herstel voor bomen(aanplant. Wel dienen het handelingskader, de juridische grondslag en de criteria zorgvuldig uitgewerkt te worden. In 2020 wordt dit interdisciplinair uitgewerkt.

7.5 Hinder & Overlast

Bomen hebben niet alleen positieve effecten. Mensen ervaren bomen soms als last in plaats van als lust. De gemeente krijgt regelmatig klachten over bomen die hinder of overlast veroorzaken en zo een aantrekkelijke beleving van de woning en (woon) omgeving aantasten.

We nemen dergelijke klachten serieus en onderzoeken steeds of we maatregelen kunnen nemen om deze hinder en overlast te verminderen of helemaal weg te nemen. De mogelijke maatregelen hangen af van het soort boom, de aard van de klacht en de betekenis en waarde van de boom.

Het is daarmee vaak een afweging tussen het individuele belang ten opzichte van het algemene belang. De uitkomst kan 'niets doen' zijn en dan moet de situatie door alle partijen worden geaccepteerd. Het andere uiterste is dat de overlast zo ernstig is dat we een boom kappen. Tussen deze twee uiterste uitkomsten zijn echter veel maatregelen denkbaar om de hinder te verminderen. Dit kunnen maatregelen aan de boom of in de omgeving zijn.

Normale kenmerken van bomen gelden niet als zwaarwegende of buitenproportionele hinder. Het gaat dan bijvoorbeeld om bladval en bloesem, enig stuifmeel, afvallende zaden of vruchten, vogelpoep of enige mate van schaduw.

Wanneer is iets hinder?

Hinder is subjectief en persoonsgebonden. Wat de één als overlast ervaart is voor de ander juist een genot. Niet iedere vorm van overlast is ernstig genoeg om over te gaan tot het treffen van maatregelen. Het Burgerlijk Wetboek hanteert het begrip 'onrechtmatige hinder' om aan te geven wanneer overlast als zwaarwegend en buitenproportioneel kan worden beschouwd. Uit uitspraken van de rechter blijkt dat de aard, ernst en duur van de hinder, de daardoor veroorzaakte schade en specifieke plaatselijke omstandigheden meespelen. In een woonwijk moeten bijvoorbeeld bepaalde vormen van overlast eerder worden geaccepteerd dan op het platteland. Als de hinder al bestond voor vestiging, dan is er minder reden om hinder als onrechtmatig aan te merken.

Afweging in vier stappen

Als er ernstige overlast wordt gemeld dan wordt de situatie onderzocht. Daarbij wordt een afweging gemaakt tussen de *hinder*, de *technische staat* van de boom en de *diverse waarden* van de boom in relatie tot de omgeving. Het kappen van de boom gebeurt dus niet zomaar. Er wordt altijd eerst gekeken naar andere mogelijke maatregelen, zowel aan de boom als in de omgeving, om de overlast te verminderen. De gemeente reageert altijd terughoudend op verzoeken van kap of rigoureuze snoei in haar eigen bomenbestand.

Om de afweging te kunnen maken worden vier onderdelen onderzocht:

Voor zonnepanelen en bomen geldt: wie er het eerste was heeft voorrang.

1: Is er sprake van zwaarwegende en buitenproportionele hinder?

De eerste vraag die beantwoord moet worden voor de afweging is hoe groot de hinder is en of dit valt onder de term 'zwaarwegend en buitenproportioneel'.

2: Is er sprake van 'de juiste boom op de juiste plek'?

Is er sprake van een goede plek en een boom die daarbij past, zoals dit is omschreven in de hoofdstukken 'de juiste plek' en 'de juiste boom'. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn een prima groeiplaats, waarbij toch hinder ontstaat omdat de gekozen boom te groot is voor de plek. In de beoordeling wordt onderscheid gemaakt in 'goed' (juiste boom en juiste plek), 'matig' (juiste plek, verkeerde boom of andersom) of 'slecht' (verkeerde boom op de verkeerde plek).

3: Wat is de conditie en technische staat van de boom?

Gekeken wordt naar de conditie en technische staat van de boom, zoals bepaald in de boominspecties, te onderscheiden in voldoende (V) en onvoldoende (O). De staat van de boom geeft inzicht in hoeverre het nog de moeite waard is om te investeren in maatregelen om de overlast te beperken. Hierbij nemen we de vastgelegde gegevens uit de veiligheidscontrole als uitgangspunt en wordt de boom ter plaatse bekeken en beoordeeld.

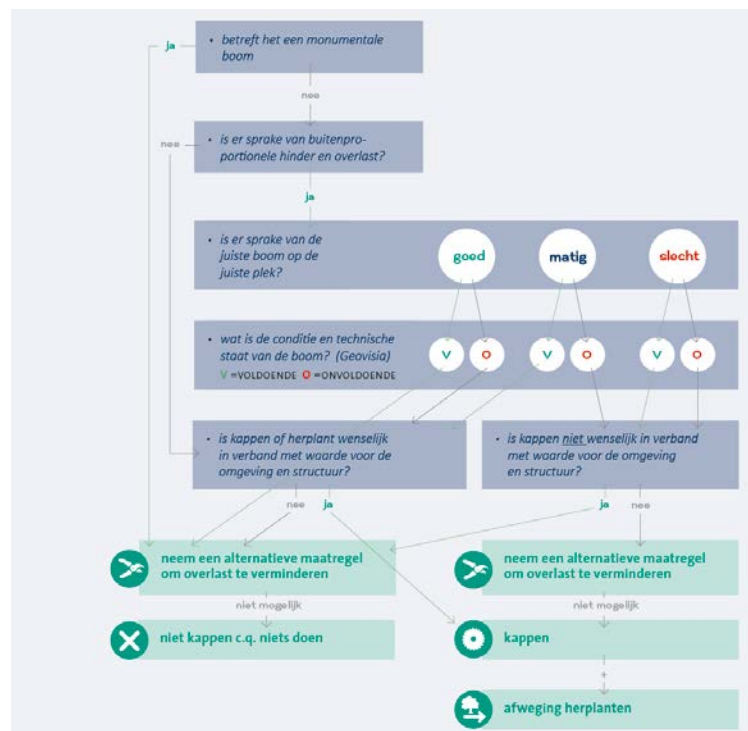
4: Wat is de waarde voor de omgeving en de structuur?

De laatste stap bekijkt de waarde en betekenis die de boom heeft voor de omgeving en voor de structuur waar hij deel van uitmaakt. Het gaat dan over alle waarden, zoals in hoofdstuk 4 en 5 over de waarde van bomen zijn benoemd: waarde van de boom, waarde voor gebruik en beleving, ecologie en natuur, milieu en klimaat, cultuurhistorie en ruimtelijke structuur en landschap. Deze beoordeling kan veel invloed hebben op het uiteindelijke oordeel.

Maatregelen

De afweging over hinder en overlast kent drie mogelijke uitkomsten:

- Treffen van een **alternatieve maatregel** aan de boom, zoals snoei, of in de omgeving. De maatregelen moeten bij voorkeur de oorzaak wegnemen, maar kunnen ook gericht zijn op het verminderen van het effect. Veel maatregelen werken helaas alleen tijdelijk. Bij het nemen van maatregelen maken we een afweging tussen de kosten, de boom en het mogelijke effect. Het nemen van maatregelen wordt altijd overwogen. Pas als hier geen mogelijkheden worden gezien, ze te duur zijn ten opzichte van het effect of het effect maar zeer tijdelijk is, wordt de volgende stap naar kappen of niet kappen gezet.
- Niet kappen of andere maatregel inzetten: en dus **niets doen**. De hinder, overlast of schade die optreedt, weegt in deze gevallen niet op tegen de waarde van de boom. Dit kan omdat het een vitale boom op een prima plek is, of bijvoorbeeld een boom met een aanzienlijke waarde voor de omgeving omdat het de enige boom in een straat is.
- **Kappen van de boom**. Kap vindt plaats als de ondervonden hinder opweegt tegen de kwaliteit en waarden van de boom. Dit betekent dat er eerder kap plaatsvindt als de boom op een slechte groeiplaats staat, in een onvoldoende technische staat is en relatief weinig waarde heeft voor de omgeving.

Onderstaand is een schematisch overzicht weergegeven van vastgestelde uitgangspunten wanneer er sprake is van hinder en overlast. Hiervoor is ook jurisprudentie aanwezig. Het schema geeft het afwegingskader rondom hinder en overlast weer inclusief de te ondernemen actie.

Wanneer is er sprake van hinder en overlast?

vormen van hinder en overlast door bomen	zwaarwegend en buitenproportioneel (jurisprudentie)
Boomwortels veroorzaken schade aan rioleringen. Beschadiging van verhardingen, tuinmuurtjes of andere bouwwerken door opdruk van boomwortels.	Indien aantoonbaar onherstelbare schade ontstaat aan verhardingen of bouwwerken, met name schade aan gebouwen.
Bomen veroorzaken schaduw en maken woningen en tuinen te donker.	Wanneer sprake is van ernstige belemmering van het daglicht in het hoofdvertrek van de woning of kantoor. Vuistregel: binnenverlichting is noodzakelijk gedurende ten minste driekwart van het aantal zonne-uren.
Er zijn gevaarlijke situaties door scherpe doorns, stekels en giftige bessen of bladeren.	Waar gevaar is voor de veiligheid of volksgezondheid. Zoals op kinderspeelplekken, anders dan natuurspeelplekken of minder 2 meter van een erf met vee.
Allergische verschijnselen.	Indien een deskundige de directe relatie tussen betreffende specifieke boom en allergie-verschijnselen aantoont. Afhankelijk van ernst en tijdsduur en mogelijkheden voor medische behandeling.
Luizen en roetdauw; plakkerige en soms ook zwarte substantie op o.a. auto's en tuinmeubilair als gevolg van bladluizen in de boom.	Terugkerende extreme overlast op druk bezochte locaties, waar bestrijdingsmethoden niet succesvol zijn gebleken.
Aanwezigheid van spinselmot.	Nooit
Bomen nemen het zicht weg op reclameborden of bewegwijzering.	Nooit
Risico op valpartijen door opdruk van verharding.	Indien het risico op valpartijen door intensief gebruik en opdruk van verhardingen door boomwortels groot is en niet met maatregelen te verminderen is.
Schaduwwerking op zonnepanelen door bomen. Of verminderde ontvangst bij schotels.	Alleen als bomen zijn aangeplant nadat de zonnepanelen zijn geplaatst.
Overlast door vruchtval van bomen door deuken in auto's of door lakschade, wespenoverlast, blad- en bloesemval.	Slechts op intensief gebruikte locaties, als gevaarlijke situaties ontstaan door gladheid en niet op te lossen met reguliere reiniging.
Schade veroorzaakt door vallende vruchten, wroetende wortels, zwaaiende takken of in boom aanwezige dieren aan auto, terrastegels, fundering of gebouw.	Indien aantoonbaar onherstelbare schade ontstaat aan verhardingen of bouwwerken.

Bomen met een cultuurhistorische waarde

Bomen die overduidelijk onderdeel uitmaken van een cultuurhistorisch waardevol ensemble (bijvoorbeeld een oude leilinde voor een monumentale boerderij maar *niet* zijn opgenomen als onderdelen van het monument) mogen alleen worden gekapt als er zeer zwaarwegende argumenten zijn, meestal omdat de situatie onveilig is. Omdat het hier om waardevolle bomen gaat, moet overlast eerder worden geaccepteerd. Bij deze bomen wordt gezocht naar maatregelen en mogelijkheden om de overlast weg te nemen of te verminderen. Kap wordt pas als allerlaatste mogelijkheid overwogen.

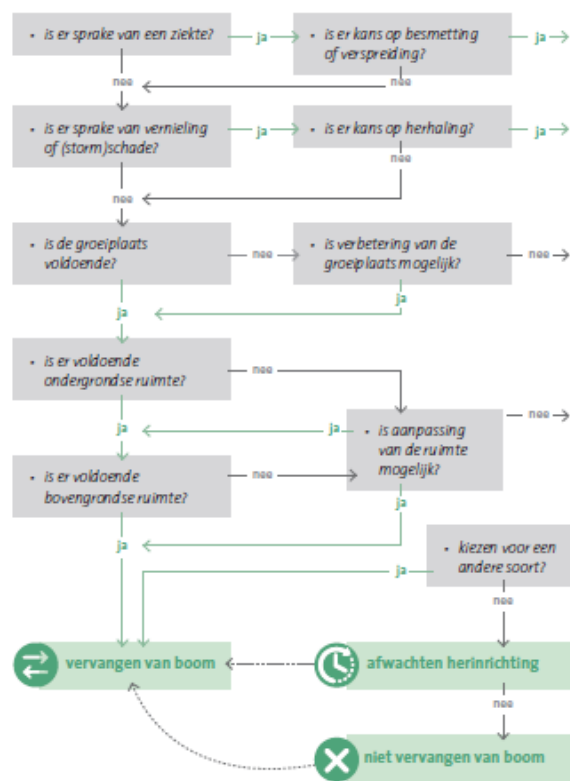

8. Algemene afwegingen rond de aanplant van een boom

Bomen hebben niet het eeuwige leven. Om verschillende redenen moeten bomen worden gekapt; omdat ze dood of ziek zijn, vernield zijn, onveilig zijn geworden of moeten wijken voor andere belangen. Als behoud niet mogelijk is onderzoeken we of we ter plekke kunnen vervangen of ergens anders moeten en kunnen compenseren.

8.1 Afwegen op waarden

Een groene(re) woonomgeving vraagt om het planten van bomen. Daarbij moeten afwegingen worden gemaakt die worden samengevat met de 'juiste boom op de juiste plek' in hoofdstuk 9. Daarnaast houden we rekening met de ruimtelijke keuzes en de vastgelegde structuren uit de Groenvisie Oldebroek (2014), zoals ook vastgelegd op de groenstructuurkaart. Bij de keuze van een boom op een specifieke plek maken we de afweging welke waarde belangrijk is of prioriteit krijgt. Als bijvoorbeeld de cultuurhistorische waarde leidend is kan dit een andere keuze voor een boomsoort tot gevolg hebben dan bij het streven naar meer ecologische waarde. De beslisboom voor herplant geeft verschillende overwegingen.

Afwegingen voor herplant

8.2 Afwegingskaders

Indien er sprake is van onvoldoende onder- of bovengrondse ruimte (kabels en leidingen, dicht op verharding of een gevel) of van een slechte groeiplaats (geen voedingsstoffen, te weinig of te veel water, verdichting van de grond) moeten eerst duurzame groeiomstandigheden worden gemaakt voordat een boom herplant kan worden. Doordat er technisch steeds meer mogelijk is, kunnen we desgewenst groeiplaatsen maken op plekken waar eerder nauwelijks bomen konden groeien.

De uitkomst van het onderzoek leidt tot één van de volgende drie uitkomsten:

- **Vervangen** van de boom: De gekapte boom wordt één op één vervangen als er sprake is van een goede groeiplaats en voldoende ruimte. Dit kan eenzelfde of een andere soort zijn, afhankelijk van de plek. Buurtbewoners mogen mee kiezen welke soort wordt geplant in hun woonomgeving. Soms lukt het niet om een gekapte boom op exact dezelfde plek te planten, maar zijn er wel plekken in de omgeving. Dan wordt een boom daar terug geplant.
- **Afwachten**: De boom wordt wel vervangen maar dit wordt gedaan op het moment dat er een herinrichting plaats vindt (boom komt op een andere plek of krijgt dan meer ruimte) of als er meer bomen uit de laan of bomenrij zijn verdwenen.

- **Niet vervangen:** We vervangen een boom niet als de verwachting is dat dezelfde hinder of overlast gaat optreden. Wel zoeken we naar een geschikt alternatief door bijvoorbeeld een kleinere soort te herplanten of een nieuwe plek in de buurt te vinden voor herplant. Dit gebeurt met name in stenige straten met weinig groen. Er wordt dan toch een, doorgaans klein blijvende boom geplant. Dat de boom niet de meest optimale groeiplaats heeft, wordt in deze gevallen geaccepteerd omdat dit de voorkeur verdient boven geen boom in de straat.

Bomen vervangen in rijen, lanen en dichte lijnstructuren

Het lukt vaak niet om een enkele boom in een laan of bomenrij te vervangen. Door de concurrentie van de andere bomen krijgt een jonge boom simpelweg te weinig licht en water om goed te kunnen groeien. Eén op één vervangen in een dergelijke situatie gebeurt dus alleen als er voldoende ruimte is. Een globale richtlijn is dat de afstand tot de volgende boom groter moet zijn dan de hoogte van de betreffende boom.

Willen we het beeld van een uniforme laanbeplanting behouden dan wachten we tot een zodanig aantal bomen is verdwenen dat de samenhang niet meer zichtbaar is. Dit is afhankelijk van de desbetreffende situatie en dus altijd maatwerk.

In lijnbeplantingen is 1 op 1 vervangen niet altijd mogelijk.

Vanwege de diversiteit van bomen en het voorkomen van monoculturen kiezen we overigens minder vaak voor een uniforme laanbeplanting. Dit betekent dat we andere soorten planten tussen de nog resterende bomen, zodra er voldoende ruimte is. Er ontstaat daardoor een gevarieerder beeld in leeftijd, grootte en vorm. Als we een laanbeplanting van één soort willen kiezen we voor zaailingen om voldoende genetische diversiteit te waarborgen.

Bomen in bosplantsoen

Het uitgangspunt is dat deze bomen bij uitval in principe wel vervangen worden maar dat hier eerst wordt gekeken of zaailingen de uitval al hebben of kunnen opvangen. Indien dat het geval is wordt via regelmatige controles en dunning de beste boom behouden in het bosplantsoen. Wanneer dit niet aan de orde wordt een nieuwe boom geplant.

Bomen in bossen

Zowel binnen als buiten de bebouwde kom zijn er gemeentelijke bosjes aanwezig. Voor deze bosjes is het voorstel een bosbeheerplan op te stellen. Voor deze percelen gelden straks onze uitgangspunt voor goed bosbeheer: veerkrachtige bosjes die natuur, recreatiemogelijkheden en hout bieden nu en in de toekomst. De bomen in deze bosjes vallen niet onder de regels uit deze bomenvisie, worden niet 1 op 1 vervangen of gecontroleerd op veiligheid (VTA) maar krijgen hun eigen spelregels via het bosbeheerplan.

9. De Juiste boom op de Juiste plek

Er is een grote variëteit en keuze in bomen: in grootte, vorm, kleur en in eisen aan hun omgeving (voeding, nat of droog). De kunst is steeds om de juiste boom te vinden bij de plek. Daarbij streven we naar een grotere variatie in het aantal soorten en genetische diversiteit. In toenemende mate kijken we daarbij niet alleen naar passende soorten voor onze omgeving, maar juist ook naar soorten die passen bij een veranderend klimaat en gebruik van de leefomgeving.

9.1 De juiste boom...

De boomsoort en de standplaats moeten goed op elkaar zijn afgestemd. De boom moet passen bij de ruimte en de ondergrondse omstandigheden. De grootte, de dichtheid van de kroon, de tolerantie voor verharding; het zijn allemaal kenmerken die meespelen bij de keuze van een boom. Binnen de gemeente Oldebroek zien we het planten van bomen als maatwerk, ook als er weinig ruimte is. Proberen we een passende oplossing te vinden. Bijvoorbeeld door te kiezen voor een kleine boomsoort of een vormboom als een leilinde.

Een afweging voor welke soort op een plek past brengt alle waarden in beeld:

Welke **beleving** voegt de boom toe voor de omgeving? Denk aan kleur, bloei, vruchten.

Wat is de waarde voor **natuur en ecologie**? Is de boom streekeigen, draagt deze bij aan de biodiversiteit of aan de genetische variatie van het bomenbestand?

Waarde voor **milieu en klimaat**? Vangt dit type boom juist fijnstof? Is schaduw nodig op deze plek? Houdt de boom water vast?

Cultuurhistorische waarde? Is de boom kenmerkend voor het landschap, of onderdeel van een landschapselement.

Waarde voor de **ruimtelijke structuur en landschap**? Is de boom onderdeel van een structuurlijn? Onderdeel van het beschermd stadsgezicht, of van karakteristieke beplanting in een buurt?

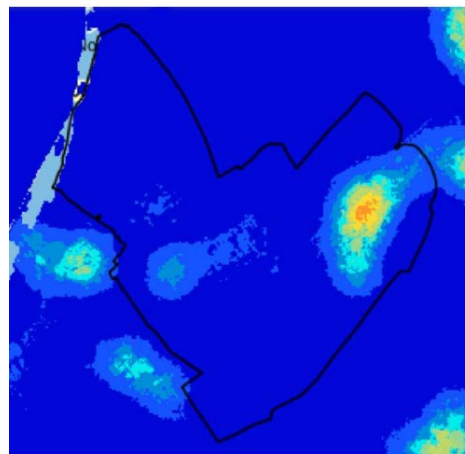
Weerbaar en robuust

We willen een meer robuust en weerbaar bomenbestand en kiezen voor bomen die zijn afgestemd op de komende klimaatverandering en de te verwachten veranderende omstandigheden aan kunnen. Ook streven we naar een grotere diversiteit in het bomensortiment om beter het hoofd te kunnen bieden aan ziekten en plagen. We willen monoculturen van bomen of oververtegenwoordiging van één soort tegengaan. We streven bewust naar het vergroten van het aantal *soorten* bomen in de gemeente. We planten minder vaak bomenrijen of laan aan in één soort,

tenzij hier een zeer duidelijke aanleiding voor is, bijvoorbeeld het herstellen van rijen knotbomen in het buitengebied. Soorten die een groter risico op besmettelijke ziektes dragen, worden niet meer in grote hoeveelheden aangeplant. Het voorkomt een grote kaalslag als een boomziekte uitbreekt. Dit gebeurde in het verleden met iepziekte, met de kastanjabloedingsziekte en dreigt nu bij de essentaksterfte.

Soorten in een veranderend klimaat

Voor al in de centra van de dorpen is het warmer dan in de omgeving. Dit is vooral zichtbaar in de dorpskernen van Oldebroek en Wezep. Daarbij zorgen de hoogte- en bodemverschillen voor een variatie in drogere en nattere plekken. Bij de keuze van boomsoorten houden we rekening met het (micro)klimaat van de plek. De bomen die we nu kiezen moeten in de toekomst omgaan met een hogere temperatuur of plekken die natter of droger worden.

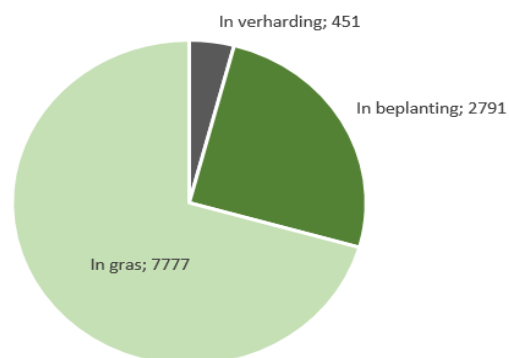

Indicatieve hittekaart van de gemeente Oldebroek

9.2 ...op de juiste plek

Een boom heeft veel ruimte nodig. Boven de grond zien we dit gemakkelijk. Bomen dicht bij gevels of overhangend over de straat kunnen overlast geven en vragen om een regelmatig ingrijpen. Maar de helft van de boom zit ondergronds en daar is het ook dringen om ruimte. Riolering, kabels en leidingen, funderingen van gebouwen en bomen zitten elkaar regelmatig in de weg. Bomen groeien daardoor niet goed of veroorzaken schade.

Om gezond te blijven, hebben bomen voldoende doorwortelbare ruimte nodig, waar bovendien voldoende regenwater de wortels bereikt. Bomen in bestrating hebben vaak een mindere conditie doordat ze groeien in straatzand met weinig voedingswaarde. Ook bestaat de kans dat de grond erg verdicht of te droog is. De slechte groei is direct zichtbaar en de vatbaarheid voor ziektes en plagen neemt toe. Om lang te kunnen genieten van een geplante boom is het dus van belang om een boom bij de start al de goede omstandigheden mee te geven.

Waar staan de bomen in Oldebroek?

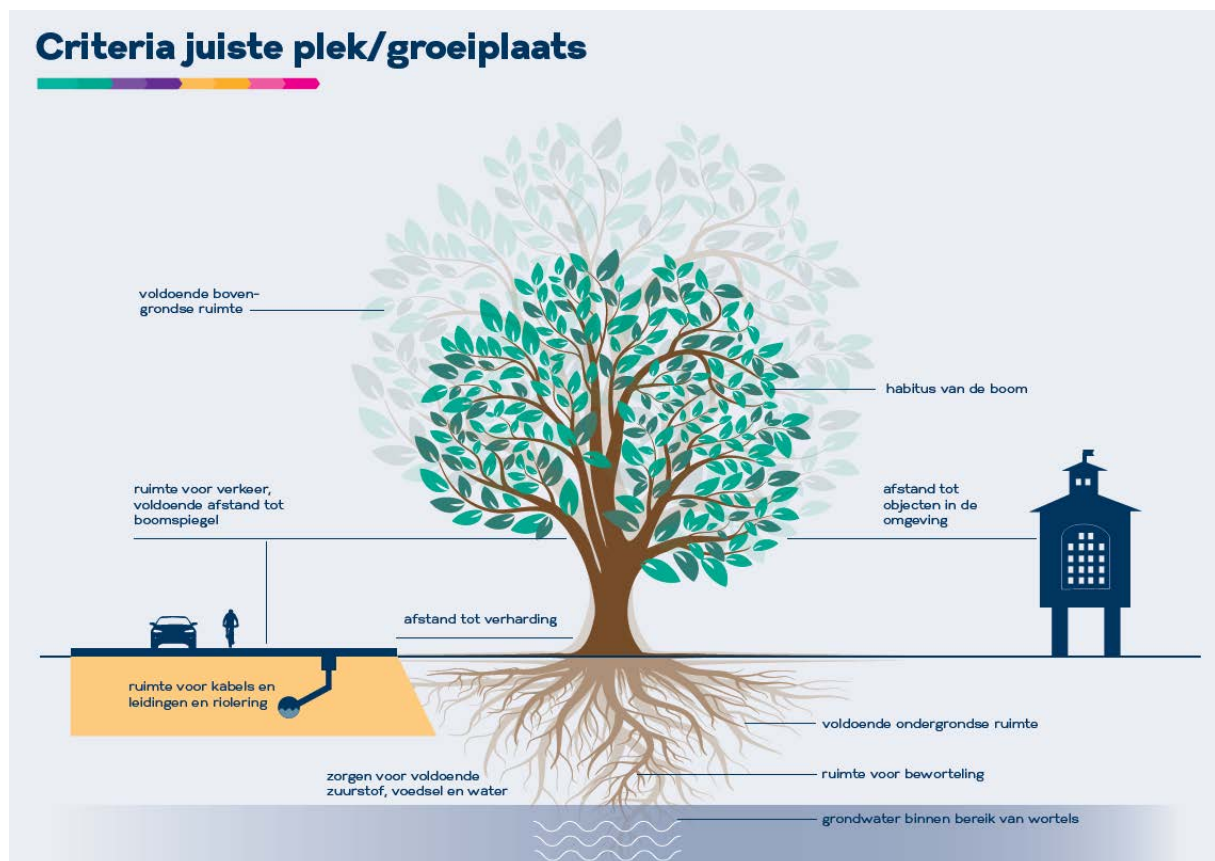
Dit betekent:

- Zoeken naar een plek met voldoende ruimte, zowel ondergronds als bovengronds.

Hierbij is natuurlijk een relatie met de boomsoort. De ene boom vraagt meer ruimte dan de andere door de grootte en de vorm of heeft specifieke wensen aan de ondergrond voor een wortelgroei.

- Deze plek moet geschikt zijn of geschikt gemaakt worden voor een boom (zie kader 'maatregelen voor een goede groeiplaats'). Dit is afhankelijk van de grondsoort, de zuurgraad, de dichtheid van de grond, verontreiniging en het grondwaterpeil, nat of droog. Daarnaast spelen ook het klimaat, zon, schaduw, temperatuur en wind een rol. Door de lange levensduur van een boom moeten we ook kijken naar te verwachten toekomstige omstandigheden. Het is afhankelijk van de locatie en beschikbare budget in hoeverre kan worden geïnvesteerd in de inrichting van de groeiplaats en voedings-, bewaterings- en beluchtingssystemen.

Als niet aan de eerste twee punten voldaan kan worden is het misschien beter om geen boom te planten. Het kan echter een keuze zijn om dit toch te doen. Om een plek beter klimaatbestendig te maken of aantrekkelijker kiezen we soms voor bomen ondanks de minder optimale situatie. Dan accepteren we dat bomen kleiner blijven, minder goed groeien en een kortere levensduur hebben.

De Juiste boom op de Juiste plek: bovenstaande afbeelding geeft schematisch weer waar we allemaal rekening mee (moeten) houden bij het planten van een boom. De afbeelding geldt als vertrekpunt in afwegingen en keuzes rond het planten van bomen.

9.3 Maatregelen voor een goede groeiplaats

Voor het planten van bomen zoeken we naar een goede groeiplaats. Als deze niet beschikbaar is kunnen we een plek ook geschikt maken. Daarnaast is het ook mogelijk om een bestaande groeiplaats te verbeteren, als bomen het niet goed doen. Daarvoor houden we de mogelijkheden en de nieuwste en beste technieken voortdurend in de gaten. Als standaard volgen we de adviezen en richtlijnen zoals deze zijn gesteld Handboek BOMEN 2018 en volgen we de leidraad 'Boommonitor'.

Een aantal principes waar we altijd rekening mee houden of afwegen wanneer we een groeiplaats maken is hier opgesomd.

Het inrichten van een goede groeiplaats

- Zorgen voor goede omstandigheden van bodem en klimaat.
- Constructie van de groeiplaats, zoals constructies om druk te verdelen of wortels te geleiden.
- Voedings-, bewaterings- en beluchtingssystemen (zuurstof + water + voedsel).

Verbeteren van de groeiplaats

- Het aanbrengen van bomengrond.
- 'Ploffen', pneumatisch losbreken van de bodem.
- Het vergroten van de groeiplaats onder verharding door nieuwe grond aan te brengen. Het afvoeren van de verdichte, verschaalde grond en opnieuw aanbrengen van bomengranulaat en/of bomenzand.
- Het verbeteren van de zuurstofcirculatie door het aanpassen van de verharding of het aanbrengen van beluchtingssystemen.
- Het verbeteren van de vochtthuishouding door het aanbrengen van watergeefsystemen of drainage.
- Het omvormen van (half)verharding naar open grond, gras of beplanting.

Behoud van een goede groeiplaats

- Kringloop met gezond bodemleven in tact houden.
- Zo weinig mogelijk gebruik maken van strooizout.
- Geen bodemverdichting.
- Periodieke aanvulling strooisel.

Een gietring rond nieuwe bomen voorkomt verdroging.

10. Boomziektes & plagen

Ziekten, aantastingen en plagen hebben veel invloed op het bomenbestand. Naast de noodzakelijke bestrijding, richten we onze aandacht vooral op preventie. Bomen in de woonkernen en rond plekken met veel bezoekers zijn extra kwetsbaar. Het intensieve gebruik van de stad maakt dat bomen vaker te kampen hebben met krappe groeiplaatsen. Het stedelijk milieu, de versteende omgeving en het veranderende klimaat zet bomen onder druk. Conditioneel zwakkere bomen hebben minder weerstand en zijn gevoeliger voor ziekten, aantastingen en plagen. Goede groeiplaatsen en een juiste gevarieerde boomsoortkeuze vormt dus de basis voor het voorkomen van ziekten. Daarnaast nemen we maatregelen om verspreiding te voorkomen.

10.1 Ziekten en plagen

De laatste dertig jaar hebben enkele ziekten en plagen veel invloed gehad op ons bomenbestand en het beheer ervan. De belangrijkste daarvan zijn de eikenprocessierups, iepziekte, massaria en essentaksterfte.

We kunnen niet alle ziekten en plagen even goed bestrijden. Voor een aantal ziekten, zoals de essentaksterfte, bestaat nog geen (kosten)effectieve behandelmethode. De aangetaste bomen sterven uiteindelijk aan deze ziekten. Een zo goed mogelijke groeiplaats en een goed onderhoud kan ervoor zorgen dat de kans op ziekten en plagen afneemt. Een grotere variatie in boomsoorten en genetisch materiaal voorkomt dat in gebieden veel bomen tegelijk ziek worden doordat ziekteverwekkers zich snel en makkelijk kunnen verspreiden (bijvoorbeeld via de lucht) met een kaalslag als gevolg.

Eikenprocessierups

De laatste jaren neemt de overlast en plaagdruk van de eikenprocessierups steeds meer toe. Vooral omdat er flinke gezondheidsklachten op kunnen treden door de brandharen van deze rupsen willen we de toename van de rupsen een halt toe roepen en de overlast stoppen. Hiervoor is een Plan van Aanpak van voor de bestrijding van de rupsen opgesteld. Elk jaar wordt de aanpak geëvalueerd en bijgesteld als dit nodig is. We kappen in principe ook geen eiken omwille van de eikenprocessierups.

10.2 Maatregelen

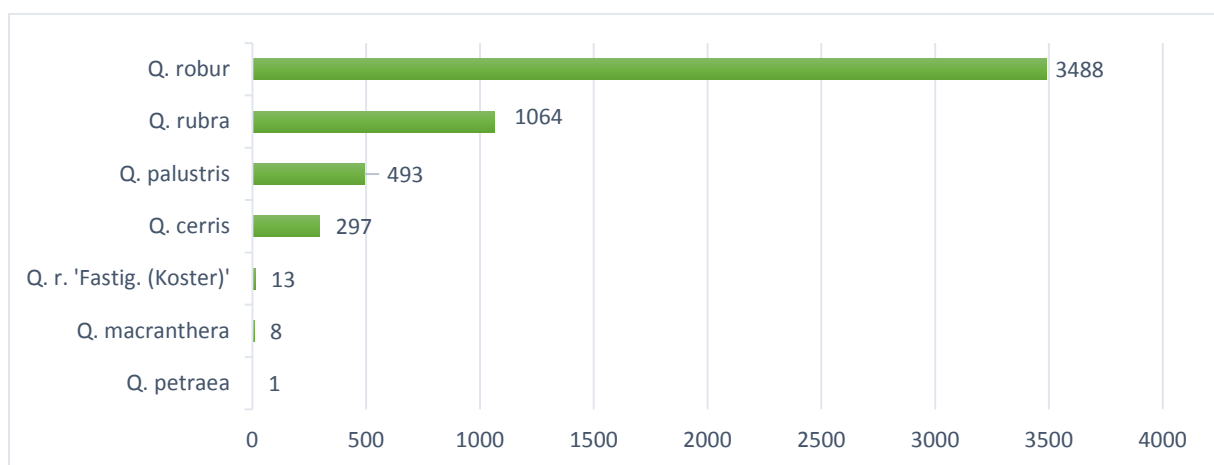
Deze maatregelen nemen we om ziekten en plagen te bestrijden, niet verder te verspreiden of vestiging te voorkomen:

- We zorgen voor een goede boven- en ondergrondse groeiplaats.
- We stimuleren een brede variatie aan boomsoorten.
- We inspecteren al onze bomen minimaal één keer per drie jaar, waardoor we ziekten en plagen snel in beeld hebben.

- Indien verspreiding wordt voorkomen door een bepaalde manier van werken stellen we hiervoor een protocol op en nemen dit op in aanbestedingen en bestekken.
- Zieke of aangetaste bomen inspecteren we vaker als dit nodig is.
- We beschikken over specialistische vakkennis over boomziekten en plagen en houden deze actueel.
- We hebben in de bomenverordening een juridisch handvat vastgelegd waardoor we bij ziekten en plagen snel en adequaat kunnen ingrijpen.

We herplanten bomen als het voorkomen en behandelen van de ziekte niet heeft gewerkt en we zieke of dode bomen hebben moeten kappen.

Meer variatie in ons eikenbestand

De bovenstaande tabel toont het aantal verschillende soorten eiken en in welke aantallen deze binnen de gemeente voorkomen. De eikenprocessierups heeft een grotere voorkeur voor de Quercus robur (de zomereik). Van deze soort is een buitenproportioneel aantal bomen aanwezig in de gemeente. In de komende jaren zullen we daarom geen of zeer beperkt en goed gemotiveerd zomereiken planten. Door regelmatige evaluaties toetsen we of het sortiment beter in balans komt om zo ook bestaande (en nieuwe) ziektes en plagen het hoofd te kunnen bieden.

Bijlage 1 Schema ‘Werken aan bomen waarde’

Met dit schema kan op een overzichtelijk manier snel een opname en beoordeling van een boom gemaakt worden, bijvoorbeeld omdat er een verzoek voor het kappen van de boom is ontvangen of omdat er een boom in een toekomstige ontwikkeling staat.

Door altijd van dezelfde criteria gebruik te maken blijven we transparant, navolgbaar en consequent in onze beoordelingen.

 GEBRUIK EN BELEVING ☐ Bijdrage belevingswaarde ☐ Spel en bewegen ☐ Stimuleren ontmoeting ☐ Stadslandbouw, eetbaarheid ☐ Beschutting ☐ Citymarketing ☐ Grondstoffen	 BOOMWAARDE ☐ (Potentieel) Monumentale bomen ☐ Goede groeiplaats ☐ Monetair waarde (kosten van vervanging door een boom van dezelfde waarde)	 CULTUUR & HISTORIE ☐ Onderdeel beschermd stadsgezicht ☐ Onderdeel monument ☐ Karakteristiek ensemble ☐ Herinneringen ☐ Relatie met historie ☐ Kunst	 KLIMAAT & MILIEU ☐ Luchtkwaliteit ☐ CO₂ ☐ Verkoeling ☐ Waterhuishouding ☐ Geluidreductie	 ECOLOGIE & NATUUR ☐ Biodiversiteit ☐ Bijzonder leefgebied ☐ Bijzondere soorten ☐ Genetische diversiteit ☐ Streekeigen natuur ☐ Ecologische verbinding	 LANDSCHAP ☐ Identiteit van landschap ☐ Ruimtelijke structuur ☐ Visuele afscherming en aankleding ☐ Bepalend voor het beeld van de stad ☐ Karakteristiek voor de plek ☐ Verkeersbegeleiding
Omdat:					

Afweging aanplant van bomen

Hoofdgroenstructuur 'Stadsgroen' <i>Kaders</i> - Groen Blauwe structuur - Nota kwaliteit openbare ruimte - Beheerplannen	Structuurlijnen 'Belangrijke lijnbeplanting' <i>Kaders</i> - Groen Blauwe structuur - Nota kwaliteit openbare ruimte	Beschermd stadsgezicht <i>Kaders</i> - Toetsingskader beschermd stadsgezicht - Bestemmingsplan - Nota buitenruimte binnenstad	Buurtgroen <i>Kaders</i> - Nota kwaliteit openbare ruimte - Richtlijnen inrichting openbare ruimte
--	---	--	--

BEOORDELING PLEK nat ____ droog ____ bodem ____ grondsoort ____ voeding ____ ruimte ____ landschap ____

KEUZE BOOM plek ____ grootte ____ vorm ____ kleur ____ tolerante verharding ____

WAARDE

> Ruimte maken voor bomen > Versterken structuur > Passend in landschap	> Ruimte maken voor bomen > Versterken structuur > Herkenbaar landschap	> Beeld > Samenhangend gebied > Herkenbare structuur	> Gemeente geeft keuze aan de buurt > Toepassing kleinere bomen > Ontsteden boomspiegelbomen
---	---	--	--